

PROJEKT "PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ"

Zpracovali: Jakub Čermák, Denis Freitas Lopes, Marie Kolářová, Lucie Volejníková
Vyučující: Mgr. Pavla Drážná
Škola: ZŠ Gutova, Praha 10

„... A za rok jsme se zase řezali.“ Neobyčejný život paní Dušánkové.

Život paní Marty Dušánkové byl neobyčejný, a to už od samého začátku.

Všechno to začalo 20. října 1924, když šla její maminka na zubní vyšetření. Porod se rozběhl a dojít do nemocnice už nebylo možné. A tak se paní Dušánková narodila v zubařské ordinaci.

Dětství měla chudé, ale i přesto šťastné. Vyrůstala se svým starším bratrem Milošem, na kterého má spoustu hezkých vzpomínek. Žili s rodiči v Praze, kde také absolvovala základní školu. Její teta byla kadeřnicí, a tak paní Dušánková dodržela rodinnou tradici a vyučila se stejnému řemeslu.

Než si však stačila najít práci, zasáhla jí do života 2. světová válka. Protože byl nedostatek pracujících lidí, byl její ročník totálně nasazen a označen jako „dárek pro Führera“. Tak se paní Dušánková rozhodla předstírat nemoc ve snaze vyhnout se tak nástupu na nucené práce. Ze začátku se jí to celkem dařilo, odjela ke známé mimo Prahu a tam se ukryla. Ani zatím netušila, že si tímto rozhodnutím možná zachránila život. Později jí totiž přišel dopis, že vlak, do kterého měla původně nastoupit a odjet na nucené práce, byl bombardován a tři lidé při tom zemřeli. Její ukryvání pokračovalo a paní Dušánková se ho snažila prodloužit, jak jen to šlo. A to tím, že její přítel shromažďoval tabačky a ona je pak dávala známé, u které se skrývala. Ta jimi podplácela německého úředníka. Takhle to ale nemohlo být napořád a tak nakonec stejně paní Dušánková musela odjet a nastoupit na nucené práce. Tentokrát už to bylo v bezpečnějším českém pohraničí. Odjela tam se skupinou 10 dívek z Prahy a 10 chlapců z Kolína. Pracovali tam v továrně, kde vyráběli součástky do letadel.

Když přijeli do Verněřovic, naskytl se jim obrázek něčeho otřesného. Ubytování tam bylo strašné: všude špína a nedostatek jídla. Spolu s nimi tam bydlelo mnoho lidí různých národností a paní Dušánková si dodnes pamatuje, jak jeden Holanďan řezal tvrdý chleba pilou.

Jako dvě hrdinky se paní Dušánková a její kamarádka rozhodly těmto lidem pomoci. Tak začaly na vlastní nebezpečí krást v obchodě potravinové lístky. Za ně poté v jiném obchodě nakoupily potraviny a tajně je dávaly cizincům. Vše měly dobře promyšlené, přišly si koupit třeba mleté maso, které musel jít prodavač umlít do vedlejší místnosti a ony si mezitím nabraly z misky u kasy potravinové lístky. K jejich velkému štěstí jim to vždy vyšlo.

Česká skupina ale rozhodně nechtěla zůstat v těchto podmínkách. Tak si stěžovala a díky tomu, že byli „dárek pro Führera“, jim bylo dovoleno přesunout se jinam. Přestěhovali se tedy do bývalého hotelu. Ani tam to nebylo úplně ideální. Každý den museli docházet do práce nebo na nákupy hodinu pěšky a navíc děvčata musela vařit pro celou českou skupinu. Ovšem pořád to bylo lepší než jejich bývalé ubytování, a tak se s tím museli spokojit. Přesto všechno má paní Dušánková i pár hezkých vzpomínek. Například vzpomíná na to, jak se všichni shlukli a rozebrali si balíček s jídlem, který mohli dětem rodiče posílat „na přilepšenou“.

Tak to šlo dál, až uběhlo deset měsíců a chlapcům bylo dovoleno vrátit se domů. Povolení pro dívky ale nepřišlo, a tak se po nějaké době čekání rozhodly připomenout - napsat českým představitelům protektorátu. Losovaly, kdo bude komu psát, a na paní Dušánkovou vyšel ministr Moravec.

V době čekání na odpověď dostala paní Dušánková povolení navštívit rodiče, a tak vyrazila domů. Nakonec už se zpátky do bývalého hotelu nikdy nevrátila, ani pro věci, které tam nechala. Během pobytu u rodičů přišel totiž dopis, že už přišlo povolení a ona už se nemusí vracet do Stárkova.

Bohužel ani návratem domů nebyl nuceným pracím konec. Po několika týdnech musela znovu nastoupit. Naštěstí už do blízké továrny v Troji, takže mohla alespoň zůstat bydlet doma s rodiči. V této továrně strávila dva měsíce.

Po skončení 2. světové války (1946) byl konec nuceným pracím, ale taky konec nasazení bratra paní Dušánkové, Miloše v Německu. Tak se rodina paní Dušánkové šťastně shledala a byla kompletní.

Konečně přišel čas, kdy paní Dušánková mohla začít dělat, co opravdu chtěla. Začala pracovat jako kadeřnice u svého strýce ve vedlejším domě. Toto pracoviště ale brzy opustila, protože se provdala za svého přítele Karla, který jí během války pomáhal s odkládáním nástupu na nucené práce. U profese kadeřnice ale zůstala. Manželství s Karlem jí ale dlouho nevydrželo a paní

Dušánková se vdala podruhé. Se svým druhým manželem zažívala spoustu dobrodružství, do kterých by se mnohdy ani sama nepustila. I přesto s ním byla velmi šťastná.

Dnes žije na Praze 10 a pečuje oni její neteř. Ve svém věku je stále vtipná a usměvavá.